Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/3570

2026 7 6

OLAF PRIEŽIŪROS KOMITETO 2025 M. VEIKLOS ATASKAITA

(C/2026/3570)

Komiteto nariai

Marita SALGRĀVE
Priežiūros komiteto pirmininkė (nuo 2025 m. spalio 17 d.)
Komiteto narė nuo 2022 m. rugsėjo 23 d.

INTOSAI IDI Profesionalių ir svarbių aukščiausiųjų audito institucijų skyriaus vyresnioji vadovė
Buvusi Aukščiausiosios audito institucijos tarybos narė ir audito direktorė (Latvija)

Dušan STERLE
Komiteto narys nuo 2022 m. kovo 28 d.

Ministro patarėjas Nuolatinėje Slovėnijos Respublikos atstovybėje Europos Sąjungoje, Slovėnijos Respublikos užsienio ir Europos reikalų ministerija
Buvęs Slovėnijos Respublikos biudžeto priežiūros biuro direktorius

Angelo Maria QUAGLINI
Komiteto narys nuo 2022 m. rugsėjo 23 d.

Audito Rūmų teisėjas (Italija)

Maria STYLIANIDI
Komiteto narė nuo 2025 m. gegužės 6 d.

Advokatė ir Fredericko universiteto (*Frederick University*) dėstytoja asistentė (Kipras)

Andrei-Atila-Luca CHENDI
Komiteto narys nuo 2025 m. spalio 1 d.

Buvęs Kovos su sukčiavimu departamento Kontrolės direkcijos direktorius (Rumunija)

Teresa ANJINHO
Komiteto narė nuo 2022 m. rugsėjo 23 d. iki 2025 m. vasario 7 d.

Europos ombudsmenė (Strasbūras, Prancūzija)

Įžanga

2025 m. Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) Priežiūros komitetas toliau dirbo vadovaudamasis OLAF reglamente (Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013) nustatytais prioritetais ir nusistovėjusia darbo praktika. Komiteto veikla, ypač antroje metų pusėje, taip pat vykdyta atsižvelgiant į Europos Komisijos Baltąją knygą dėl kovos su sukčiavimu struktūros peržiūros, paskatinusią platesnius svarstymus dėl ES kovos su sukčiavimu struktūros ateities.

Komitetas, kaip vienas iš šioje struktūroje dalyvaujančių subjektų, aktyviai sekė šias dinamiškas diskusijas ir į jas įsitraukė. Komitetas mano, kad ši iniciatyva yra itin svarbi, nes sukčiavimas ir korupcija mažina visuomenės pasitikėjimą, iškraipo sąžiningą konkurenciją ir silpnina ES finansinius pamatus. Sustiprinusi teisinę sistemą ir modernizavusi kovos su sukčiavimu sistemos veikimą, ES galėtų išsaugoti pranašumą kovoje su vis sudėtingesne sukčiavimo rizika, o kartu būtų toliau remiamas OLAF poveikis ir jos Priežiūros komiteto vaidmuo.

— Vienas iš svarbiausių Komiteto įnašų į ES kovos su sukčiavimu struktūros peržiūrą ir viena pagrindinių jo 2025 m. darbo sričių buvo išsamus nepriklausomas OLAF reglamento taikymo ir poveikio vertinimas. Komiteto nuomonė šiuo klausimu, kaip ir visas jo darbas, yra tvirtai pagrįsti įrodymais. Nagrinėdamas OLAF bylų medžiagą ir tyrimų praktiką, Komitetas siekė suprasti, kaip sistema veikė iš tikrųjų. Atsiradus sisteminių sunkumų, Komitetas, siekdamas nustatyti jų priežastis, neapsiribojo pavienių atvejų analize. Laikantis tokio požiūrio užtikrinama, kad jo rekomendacijose būtų nagrinėjamos pagrindinės priežastys ir pateikiama naudingų ES kovos su sukčiavimu sistemos stiprinimo gairių.

— Komitetas teisinę sistemą ir veiklos praktiką siūlė gerinti trimis aspektais: i) OLAF tyrimų ribų, įskaitant jos įgaliojimą ir nepriklausomumą, nustatymo, ii) tyrimų vykdymo, įskaitant jų trukmę, procesines garantijas ir bendradarbiavimą su kitais kovos su sukčiavimu struktūros dalyviais, ir iii) OLAF rekomendacijų veiksmingumo ir pridėtinės vertės.

— 2025 m. Komitetas taip pat daug dėmesio skyrė dar vienam itin svarbiam bendradarbiavimo sistemos aspektui, t. y. OLAF pareigai pranešti apie įtariamas nusikalstamas veikas Europos prokuratūrai. Atliekant analizę nagrinėta, kaip OLAF, prieš nuspręsdama, ar pranešti apie atvejį, renka ir vertina atitinkamą informaciją ir ar šie sprendimai priimami nepriklausomai, nepagrįstai nedelsiant ir visapusiškai laikantis taikomos teisinės sistemos. Komiteto analizė šiuo metu baigiama rengti. Ji bus pristatyta specialioje nuomonėje, kurią Komitetas ketina priimti pirmąjį 2026 m. pusmetį.

— Be to, 2025 m. Komitetas, vadovaudamasis kasmetine savo praktika ir OLAF reglamentu, išnagrinėjo OLAF 2026 m. preliminarų biudžeto projektą (toliau – PBP) ir priėmė atitinkamą nuomonę. Komiteto nuomone, OLAF 2026 m. preliminarus biudžeto projektas suteikia tvirtą pagrindą, kuriuo remdamasi Tarnyba gali vykdyti OLAF reglamentu jai suteiktus įgaliojimus ir pavestas užduotis. Be to, Komitetas pabrėžė, kad prieš bet kokį tolesnį OLAF žmogiškųjų išteklių mažinimą reikėtų išsamiai ir atidžiai įvertinti galimą jo poveikį OLAF veiklos rezultatams ir gebėjimui vykdyti pagrindines jos funkcijas. Komitetas taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad, siekiant gerinti sukčiavimo nustatymą ir prevenciją, svarbu kurti ir diegti dirbtinio intelekto priemones, ir pažymėjo, kad, norint remti šias pastangas, reikia papildomų investicijų į IT infrastruktūrą ir specialiąsias ekspertines žinias.

— Svarbus OLAF veiklos efektyvumo rodiklis tebėra tyrimų trukmė. 2025 m. Komitetas toliau atidžiai stebėjo tyrimų terminus, ypatingą dėmesį skirdamas ilgiau nei 36 mėnesius trunkančioms byloms. Komitetas aiškinosi, ar tyrimo veiklos pertraukos buvo pagrįstos, ar ilgiems tyrimams teiktas pakankamas prioritetas, siekiant juos užbaigti, ir ar bendra kiekvienos bylos trukmė išliko proporcinga jos sudėtingumui. Daugiau informacijos apie Komiteto išvadas pateikta šioje ataskaitoje.

— Kitas svarbus Komiteto 2025 m. darbo aspektas buvo išsamus 2021–2024 m. Komiteto nuomonėse Europos kovos su sukčiavimu tarnybai pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimas. Komitetas nustatė, kad 58 proc. jo rekomendacijų buvo sėkmingai įgyvendintos, 17 proc. – įgyvendintos iš dalies, o 15 proc. – nebeaktualios dėl pasikeitusių aplinkybių. Dėl likusių 10 proc. atvejų Komitetas laikėsi nuomonės, kad dar reikia tolesnių OLAF veiksmų.

— Neišspręsti klausimai daugiausia susiję su tuo, kaip sustiprinti OLAF gebėjimą veiksmingai valdyti tyrimų trukmę, išsiaiškinti tyrimų aprėptį ir toliau plėtoti OLAF ir Europos prokuratūros bendradarbiavimą. Kartu Komitetas pripažįsta, kad svarbių pokyčių laukiama įgyvendinant vykdomą ES kovos su sukčiavimu struktūros peržiūrą. Daugiau informacijos apie Komiteto išvadas pateikta šioje ataskaitoje.

Po to, kai 2025 m. vasario mėn. atsistatydino T. Anjinho, o prieš tai 2024 m. liepos mėn. – Th. Cretin, 2025 m. Komitetas kurį laiką veikė mažesnės sudėties. Nepaisant šio laikino narių sumažėjimo, Komitetas toliau vykdė savo pareigas. Visa jo penkių narių sudėtis buvo atkurta 2025 m. gegužės mėn. paskyrus M. Stylianidi, o 2025 m. spalio mėn. – A.-A.-L. Chendi.

Baigdama Komiteto narių vardu norėčiau padėkoti OLAF generaliniam direktoriui už atvirą ir konstruktyvų požiūrį Komitetui bendraujant su OLAF. Komitetas taip pat norėtų padėkoti laikinai generalinio direktoriaus pareigas ėjusiai pareigūnei už bendradarbiavimą išėjus buvusiam generaliniam direktoriui. Galiausiai norėčiau padėkoti už vertingą paramą, kurią suteikė laikinosios vadovės vadovaujamas sekretoriatas, savo profesionalumu ir pasišventimu labai prisidėjęs prie Komiteto darbo. Komitetas taip pat džiaugiasi konstruktyviu savo institucinių partnerių bendradarbiavimu ES kovos su sukčiavimu struktūroje, nes veiksminga ES finansinių interesų apsauga galiausiai priklauso nuo bendros visos sistemos stiprybės.

Marita Salgrāve
Priežiūros komiteto pirmininkė

Turinys

Puslapis

Įžanga 2

Turinys 5

1. Apie Komitetą 5

2. Stebėsenos veikla 6

2.1. Nuomonė Nr. 1/2025 dėl OLAF vidaus tyrimų dėl priekabiavimo ES institucijose, organuose, įstaigose ir agentūrose (IOĮA) 6

2.2. Nuomonė Nr. 2/2025 dėl OLAF 2026 m. preliminaraus biudžeto projekto 7

2.3. Nuomonės projektas, pridedamas prie Komisijos vertinimo ataskaitos dėl OLAF reglamento 8

2.4. Stebėsena, kaip OLAF vykdo pareigą pranešti apie nusikalstamas veikas Europos prokuratūra 9

2.5. OLAF tyrimų trukmės stebėsena 10

2.5.1. 2025 m. Komiteto gautos ilgiau nei 12 mėnesių trunkančių tyrimų ataskaitos 11

2.5.2. Ilgiau nei 36 mėnesius trukę OLAF tyrimai 2025 m. 13

2.6. Stebėsena, kaip OLAF įgyvendina Priežiūros komiteto rekomendacijas 17

2.7. Europos kovos su sukčiavimu tarnybai pateiktų atskirų skundų stebėsena 19

3. Bendradarbiavimas 19

3.1. Bendradarbiavimas su OLAF 19

3.2. Santykiai su suinteresuotaisiais subjektais 20

4. Administravimas ir ištekliai 21

4.1. Priežiūros komiteto darbo metodai 21

4.2. Sekretoriatas 21

4.3. Biudžeto klausimai 22

1. **Apie Komitetą**

1. Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) Priežiūros komitetas (toliau – Komitetas) yra Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ([1]) (toliau – OLAF reglamentas) įsteigta nepriklausoma institucija, kurios užduotis – stiprinti ir užtikrinti OLAF nepriklausomumą reguliariai stebint OLAF tyrimo funkcijos vykdymą.

2. Komitetą sudaro penki nepriklausomi išorės ekspertai (toliau – nariai), skiriami bendru Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos susitarimu penkeriems metams ([2]). Nariai savo pareigas atlieka visiškai nepriklausomai ir negali siekti gauti arba priimti jokios valdžios institucijos arba ES institucijos, organo, įstaigos ar agentūros nurodymų. Komiteto nariai tarnauja eidami nenuolatines pareigas. Vykdyti veiklą jiems padeda Komisijos skiriamas sekretoriatas. Sekretoriatas dirba nuolat, yra tiesiogiai pavaldus Komitetui ir veikia nepriklausomai nuo Komisijos, OLAF ar bet kurios kitos institucijos. Sekretoriatas atlieka svarbų vaidmenį sudarydamas palankias sąlygas Komitetui atlikti visas stebėsenos užduotis ir prisidėdamas prie jų vykdymo.

3. Atsižvelgiant į OLAF tyrimų pobūdį, kreiptis į ES teismus dėl OLAF generalinio direktoriaus sprendimo pradėti arba užbaigti tyrimą negalima ([3]). Tai reiškia, kad kartu su procesinių garantijų kontrolieriumi, kuris nagrinėja skundus prieš OLAF dėl procesinių garantijų ir tyrimams taikomų taisyklių nesilaikymo ([4]), Komitetas atlieka labai svarbų vaidmenį kaip nepriklausoma institucija, kuriai pavesta prižiūrėti ir kontroliuoti, kaip OLAF atlieka savo tyrimus. Dėl to Komitetas užima privilegijuotą padėtį, nes teikia ES institucijoms įžvalgas apie OLAF darbą ir užtikrina, kad OLAF veiktų teisėtai ir vadovaudamasi taikomomis procesinėmis garantijomis.

4. Pagal OLAF reglamentą Komitetui pavestas trejopas vaidmuo: i) vykdyti nuolatinę OLAF tyrimo funkcijos stebėseną, ii) padėti OLAF generaliniam direktoriui vykdyti pareigas ir iii) teikti ataskaitas ES institucijoms.

5. Nuolat stebėdamas OLAF tyrimus, Komitetas visų pirma siekia užtikrinti, kad:

   i) į OLAF atliekamus tyrimus nebūtų kišamasi iš išorės,

   ii) visi atitinkami generalinio direktoriaus sprendimai būtų priimami laikantis teisėtumo ir nešališkumo principų ir vadovaujantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija ([5]) bei OLAF reglamente įtvirtintomis procesinėmis garantijomis.

6. Komiteto darbas apima **nuomonių** OLAF generaliniam direktoriui ir prireikus **rekomendacijų** dėl OLAF tiriamojo darbo, tyrimų trukmės ir išteklių, kurių OLAF reikia šiems tyrimams atlikti, teikimą. Komitetas taip pat rengia **pastabas** ([6]) dėl OLAF tyrimo procedūrų gairių (toliau – TPG) projekto ([7]). Teikdamas nuomones ir rekomendacijas, Komitetas niekada nesikiša į OLAF vykdomų tyrimų eigą.

([1]) 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999, (OL L 248, 2013 9 18, p. 1) su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES, Euratomas) 2016/2030 ir Reglamentu (ES, Euratomas) 2020/2223, 15 straipsnio 2 dalis. Konsoliduota versija pateikta adresu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:02013R0883-20210117.

([2]) Siekiant išsaugoti Komitete sukauptą patirtį, nariai keičiami pakaitomis, kaip numatyta OLAF reglamente.

([3]) 2018 m. lapkričio 12 d. Bendrojo Teismo nutartis byloje *Stichting Against Child Trafficking / Komisija*, T-658/17, ECLI:EU:T:2018:799.

([4]) Žr. OLAF reglamento 9a straipsnio 8 dalį.

([5]) Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, OL C 326, 2012 10 26, p. 391–407, pateikta adresu https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf.

([6]) Žr. OLAF reglamento 17 straipsnio 8 dalį.

([7]) 2026 m. sausio 1 d. įsigaliojusios Tyrimo procedūrų gairės OLAF darbuotojams, pateiktos adresu https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en?filename=gips-2026_en.pdf.

2. **Stebėsenos veikla**

7. Ataskaitiniais metais Komitetas pagal OLAF reglamento 15 straipsnį OLAF generaliniam direktoriui pateikė dvi nuomones: 2025 m. vasario 6 d. paskelbtą Nuomonę Nr. 1/2025 ([8]) ir 2025 m. birželio 2 d. paskelbtą Nuomonę Nr. 2/2025 ([9]) ([10]). Jose pateiktos kelios rekomendacijos. Komitetas toliau vykdė OLAF tyrimų trukmės ir procesinių garantijų taikymo stebėseną. Ataskaitiniu laikotarpiu Komitetas taip pat atliko išsamų vertinimą, kiek OLAF jau yra įgyvendinusi jo pateiktas rekomendacijas.

8. Be pirmiau minėtos stebėsenos veiklos ir 2025 m. paskelbtų nuomonių, Komitetas ataskaitiniu laikotarpiu patvirtino nuomonės projektą, kuris buvo paskelbtas 2026 m. sausio 21 d. (Nuomonė Nr. 1/2026) ([11]). Komitetas taip pat dirbo prie kitos nuomonės, kurią numatyta priimti ir paskelbti pirmąjį 2026 m. pusmetį.

2.1. ***Nuomonė Nr. 1/2025 dėl OLAF vidaus tyrimų dėl priekabiavimo ES institucijose, organuose, įstaigose ir agentūrose (IOĮA)***

9. 2022 m. OLAF generalinis direktorius informavo Priežiūros komitetą apie tam tikrus sunkumus, kurių OLAF patyrė keliais su vidaus tyrimais dėl priekabiavimo susijusiais atvejais ir kurie galėtų pakenkti jos nepriklausomumui.

10. Remdamasis gauta informacija, Komitetas nusprendė pateikti nuomonę ir joje paaiškinti OLAF vaidmenį bei įgaliojimus tiriant netinkamą elgesį ir priekabiavimą IOĮA. Šiuo atžvilgiu Komitetas nagrinėjo pridėtinę šių tyrimų vertę kovojant su priekabiavimu ir panašiu netinkamu ES pareigūnų ir IOĮA narių elgesiu. Analizuota 2018–2023 m. OLAF nagrinėtų 29 bylų (9 užbaigtų tyrimų ir 20 nutrauktų bylų) imtis.

11. 2024 m. gruodžio mėn. Komitetas savo nuomonės projektą patvirtino, o vėliau 2025 m. sausio mėn. jis buvo oficialiai priimtas ir paskelbtas. 2024 m. metinėje ataskaitoje Komitetas pateikė išsamią šios nuomonės turinio esmės analizę. Toliau išsamiau apibendrinamos pagrindinės išvados.

12. Komitetas pastebėjo, kad po *J. Dalli* byloje priimto sprendimo ([12]) nustatyta, kad remiantis OLAF reglamento 1 straipsnio 4 dalimi, OLAF yra kompetentinga atlikti vidaus tyrimus dėl sunkių su IOĮA darbuotojų ir narių profesinių pareigų vykdymu susijusių atvejų, neatsižvelgiant į finansinį poveikį.

13. Peržiūrėjus bylas paaiškėjo, kad, jei veiksmingą tyrimą gali atlikti pati IOĮA, OLAF su pareigūnais arba vidurinės grandies vadovais susijusių faktinių aplinkybių paprastai nesiaiškina ir vietoj to nusprendžia perduoti joms bylą pagal 5 straipsnio 6 dalį. Vis dėlto, siekdama užtikrinti nepriklausomumą, OLAF tiria įtarimus prieš vyresniosios grandies darbuotojus arba IOĮA narius. Komitetas nustatė, kad OLAF atliekamas skundų dėl priekabiavimo nagrinėjimas dera su jos įgaliojimu ir suteikia papildomo nešališkumo su vyresniosios grandies pareigūnais susijusiais atvejais. IOĮA vidaus tyrimai gali stokoti objektyvumo arba išteklių ir kelti riziką reputacijai.

([8]) PK nuomonė Nr. 1/2025 *OLAF vidaus tyrimai dėl priekabiavimo ES institucijose, organuose, įstaigose ir agentūrose (IOĮA)*.

([9]) PK nuomonė Nr. 2/2025 *OLAF 2026 m. preliminarus biudžeto projektas*.

([10]) Su visomis šiame dokumente nurodytomis priimtomis nuomonėmis ir metinėmis ataskaitomis galima susipažinti Priežiūros komiteto tinklalapyje Nuomonės ir ataskaitos – OLAF priežiūros komitetas – Europos Sąjunga.

([11]) PK nuomonė Nr. 1/2026, *pridedama prie Komisijos vertinimo ataskaitos dėl OLAF reglamento taikymo ir poveikio*.

([12]) 2019 m. birželio 6 d. Sprendimas *Dalli / Komisija*, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, patvirtintas 2021 m. vasario 25 d. Sprendimu *Dalli / Komisija*, C-615/19P, ECLI:EU:C:2021:133. Šiame precedentiniame sprendime Teisingumo Teismas aiškiai nagrinėjo klausimą dėl OLAF įgaliojimo atlikti su ES finansiniais interesais nesusijusius vidaus tyrimus. Sprendimo 62 punkte Teisingumo Teismas daro išvadą, kad *poveikio Sąjungos finansiniams interesams nebuvimas nedaro poveikio OLAF galimybei pradėti tyrimą*.

14. Dauguma IOĮA su OLAF bendradarbiavo, bet dviem atvejais susidurta su pasipriešinimu, dėl kurio tyrimai užtruko. Komitetas atkreipė dėmesį į tai, kad Europos kovos su sukčiavimu tarnybai pradėjus tyrimą, IOĮA privalo visapusiškai bendradarbiauti ir vengti lygiagrečių tyrimų, nes kitaip pažeidžiama taikoma teisinė sistema ir mažinamas OLAF nepriklausomumas.

2.2. ***Nuomonė Nr. 2/2025 dėl OLAF 2026 m. preliminaraus biudžeto projekto***

15. Komitetas kasmet priima nuomonę dėl OLAF preliminaraus biudžeto projekto, siekdamas patikinti ES institucijas, kad biudžeto projektu išsaugomas OLAF tyrimo funkcijos nepriklausomumas. Komiteto nuomonėje konkrečiai nagrinėjama, ar OLAF turi pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kad galėtų stiprinti kovą su sukčiavimu, korupcija bei kita neteisėta veikla ir veiksmingai vykdyti jai pavestas užduotis.

16. 2025 m. birželio 2 d. Komitetas paskelbė Nuomonę Nr. 2/2025 dėl OLAF 2026 m. preliminaraus biudžeto projekto. Šioje nuomonėje atkreiptas dėmesys į tai, kad OLAF preliminarus biudžetas, palyginti su 2025 m. biudžetu, padidėjo 3,8 proc. Siūlomas tam tikrų biudžeto eilučių padidinimas buvo tinkamai pagrįstas ir derėjo su Komisijos gairėmis dėl OLAF 2026 m. biudžeto projekto rengimo.

17. Personalo išlaidos buvo pagrindinis išlaidų veiksnys, sudaręs daugiau kaip 72 proc. viso biudžeto. Komitetas pažymėjo, kad OLAF 2026 m. etatų planas, palyginti su ankstesniais metais, buvo sumažintas šešiais etatais iki 310 etatų. Šis sumažinimas atliktas pagal visiems Komisijos padaliniams nustatytą linijinį įnašų modelį, kad ateityje etatų plano etatus būtų galima perskirstyti prioritetinėms sritims. Atsižvelgdamas į šį naujausią OLAF etatų plano sumažinimą ir į tai, kad nuo 2018 m. ji turėjo atlaisvinti iš viso 47 etatus, Komitetas pabrėžė, kad bet kokį tolesnį OLAF žmogiškųjų išteklių mažinimą reikia atidžiai įvertinti.

18. Dėl komandiruočių ir atstovavimo išlaidoms skirtos OLAF biudžeto eilutės Komitetas pažymėjo, kad ji išliks tokio pat dydžio kaip 2025 m., todėl didžiąja dalimi išsaugomi itin svarbūs OLAF pajėgumai, atliekant tyrimus, atlikti patikrinimus vietoje ES ir už jos ribų.

19. Informacinėms ir ryšių technologijoms skirtas OLAF biudžetas padidintas 100 000 EUR, taigi, palyginti su 2025 m., padidėjo 1,76 proc. Komitetas pažymėjo, kad šiuo padidinimu daugiausia bus padengiamos su reorganizavimo procesais susijusios išlaidos.

20. Komitetas atkreipė dėmesį į tai, kad svarbi OLAF biudžeto ypatybė yra tarpusavyje susieta jo struktūra, dėl kurios Tarnyba gali atlikti vidinius biudžeto perkėlimus iš vienos biudžeto eilutės į kitą, neprašydama ES biudžeto valdymo institucijos leidimo. Pasinaudodama šia galimybe OLAF praeityje galėjo reaguoti į nenumatytus įvykius bei iššūkius ir valdyti savo biudžetą lanksčiau nei bet kuris kitas Komisijos generalinis direktoratas. Komitetas visada pasisakė už OLAF biudžeto valdymo autonomiją kaip papildomą jos nepriklausomumo (biudžetinę) garantiją.

21. Vis dėlto Komitetas pabrėžė, kad OLAF visada svarbu valdyti savo biudžetą kuo geriau laikantis Reglamento dėl finansinių taisyklių ([13]) 6–38 straipsniuose nustatytų ir bendrajam ES biudžetui taikomų bendrųjų biudžeto principų, įskaitant skaidrumo ir konkretumo principus.

22. Komitetas padarė išvadą, kad OLAF 2026 m. PBP dera su Komisijos pasiūlymais dėl Komisijos 2026 m. biudžeto projekto rengimo. Vis dėlto jis taip pat pabrėžė būtinybę užtikrinti, kad OLAF ir toliau turėtų pakankamai darbuotojų savo įgaliojimui vykdyti, o žmogiškieji ištekliai derėtų su OLAF veiklos poreikiais. Galiausiai jis atkreipė dėmesį į tai, kad, norint kurti ir diegti dirbtinio intelekto priemones, kurių būtinai reikės siekiant nustatyti sukčiavimą ir užkirsti jam kelią ateityje, reikia papildomų investicijų į IT infrastruktūrą ir ekspertines žinias.

([13]) 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

2.3. ***Nuomonės projektas, pridedamas prie Komisijos vertinimo ataskaitos dėl OLAF reglamento***

23. OLAF reglamento 19 straipsnio 1 dalyje Komisijai patikėta užduotis atlikti išsamų OLAF reglamento taikymo ir poveikio vertinimą, *visų pirma, kiek tai susiję su Tarnybos [OLAF] ir Europos prokuratūros bendradarbiavimo veiksmingumu ir efektyvumu*. 19 straipsnio 1 dalyje taip pat reikalaujama, kad Komitetas pateiktų prie šios Komisijos vertinimo ataskaitos pridėtiną atskirą nepriklausomą nuomonę.

24. 2024 m. balandžio mėn. OLAF generalinis direktorius Komitetą informavo, kad OLAF, kaip už kovos su sukčiavimu politikos formavimą atsakingas Komisijos padalinys, pradėjo OLAF reglamento vertinimą. Šiuo atžvilgiu Komiteto buvo paprašyta pateikti savo nuomonę.

25. Komitetas nuomonės projektą patvirtino 2025 m. gruodžio mėn., o oficialiai priėmė – 2026 m. sausio mėn ([14]).

26. Savo nuomonėje Komitetas, remdamasis išskirtine stebėsenos patirtimi, atliko išsamų nepriklausomą OLAF reglamento taikymo ir poveikio vertinimą. Viena vertus, Komitetas rėmėsi oficialiomis nuomonėmis, įrodymais grindžiamomis išvadomis ir anksčiau pateiktomis savo rekomendacijomis. Kita vertus, remdamasis tiesioginiais įrodymais arba antrine informacija, kurią pateikė OLAF, jis pateikė nuomonių ir pasiūlymų, kurie dar nebuvo oficialiai pateikti OLAF.

27. Komitetas pirmiausia analizavo ir vertino pagrindinius OLAF reglamento pakeitimus, kurie buvo padaryti i) Reglamentu (ES, Euratomas) 2016/2030 ir kuriais padidintas Priežiūros komiteto nepriklausomumas ir veikimas, nes jo Sekretoriatas patikėtas Komisijai ([15]), ir ii) Reglamentu (ES, Euratomas) 2020/2223 ([16]) ir kuriais OLAF veikla suderinta su Europos prokuratūra ir nustatyta svarbių su procedūromis ir veikla susijusių patobulinimų. Tada Komitetas vertino visą OLAF reglamentą ir pateikė pastabų ne tik dėl 2016 m. ir 2020 m. pakeitimais įtrauktų nuostatų, bet ir dėl tų Reglamento aspektų, į kuriuos šiais pakeitimais liko neatsižvelgta. Galiausiai, nustatęs dabartinio iš dalies pakeisto OLAF reglamento silpnųjų vietų ir trūkumų, Komitetas pateikė konkrečių pasiūlymų, kuriais atitinkamas nuostatas būtų galima patobulinti ir paaiškinti.

28. Šios analizės rezultatai paskatino Komitetą pateikti pasiūlymus dėl kelių nuostatų, kad, atlikus vertinimą, jas galbūt būtų galima peržiūrėti. Šie pasiūlymai buvo sugrupuoti į keturias temines sritis. Pirma, buvo apsvarstytas OLAF tyrimų ribų nustatymas, aptariant klausimus, kurių paprastai kyla tyrimų pradžioje ([17]). Antra, nagrinėti keli svarbūs OLAF tyrimų atlikimui būdingi aspektai: nuo procedūrinių garantijų iki OLAF ir Europos prokuratūros bendradarbiavimo ([18]). Trečia, pateikta pastabų ir pasiūlymų dėl OLAF ataskaitos vertės ir tolesnių su ja susijusių veiksmų ([19]). Ketvirta, pateikta pastabų ir pasiūlymų dėl Priežiūros komiteto veikimo ([20]).

29. **OLAF tyrimų ribų nustatymo** klausimu Komitetas dar kartą pabrėžė OLAF įgaliojimo apimties paaiškinimo aktualumą, atsižvelgiant į *J. Dalli* byloje priimtą precedentinį sprendimą. Komiteto teigimu, pagal dabartinę teisinę sistemą, kaip ji aiškinama susijusioje jurisprudencijoje, OLAF turi įgaliojimą tirti ne tik su ES finansinių interesų apsauga susijusius, bet ir su šiais interesais nesusijusius atvejus ([21]). Be to, Nuomonėje ypatingas dėmesys skirtas

([14]) PK nuomonė Nr. 1/2026, *pridedama prie Komisijos vertinimo ataskaitos dėl OLAF reglamento taikymo ir poveikio*.

([15]) 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2016/2030, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 nuostatos, susijusios su Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) priežiūros komiteto sekretoriatu (OL L 317, 2016 11 23, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2030/oj).

([16]) 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2223, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, kiek tai susiję su bendradarbiavimu su Europos prokuratūra ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos tyrimų veiksmingumu (OL L 437, 2020 12 28, p. 49, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2223/oj).

([17]) PK nuomonė Nr. 1/2026, 3.1 skyrius.

([18]) PK nuomonė Nr. 1/2026, 3.2 skyrius.

([19]) PK nuomonė Nr. 1/2026, 3.3 skyrius.

([20]) PK nuomonė Nr. 1/2026, 3.4 skyrius.

([21]) Šį požiūrį Komitetas jau buvo išreiškęs savo nuomonėse Nr. 4/2024 ir Nr. 1/2025.

galimybei dar labiau išplėsti OLAF įgaliojimą, įtraukiant į jį papildomų sričių, ir taip atsižvelgti į didėjantį jos specialiųjų ekspertinių žinių pripažinimą ir pridėtinę vertę nagrinėjant sudėtingus, kelias jurisdikcijas apimančius atvejus. Komitetas pažymėjo, kad šiuo tikslu būtų galima apsvarstyti galimybę vėl įtraukti į Reglamentą struktūrinę sistemą, pagal kurią būtų nustatomi OLAF tyrimų prioritetai. Komitetas taip pat pabrėžė būtinybę išsaugoti OLAF veiklos nepriklausomumą, ypač atsižvelgiant į aiškiai nustatytą OLAF generalinio direktoriaus įgaliojimų perdavimo procedūrą. Komitetas taip pat pabrėžė, kad Reglamente svarbu pateikti aiškias tokių sąvokų kaip *pakankamas įtarimas* apibrėžtis, o į iš dalies pakeisto OLAF reglamento 5 straipsnį (*Tyrimų pradėjimas*) įtraukti *tyrimo aprėpties* apibrėžtį.

30. Daugialypiu **OLAF tyrimų atlikimo** klausimu Komitetas pateikė kelias pastabas. Komitetas, be kita ko, siūlė OLAF reglamente aiškiai nurodyti, kad tyrimai turi būti užbaigiami *per pagrįstą laikotarpį* ir kad ilgiau nei 24 mėnesius trunkančių bylų atžvilgiu OLAF generalinis direktorius turi priimti oficialų sprendimą dėl tolesnių veiksmų. Komitetas taip pat siūlė persvarstyti nuostatą, kad Peržiūros grupės nuomonė dėl tyrimo užbaigimo *būtų pridedama prie galutinės tyrimo ataskaitos,* siekiant užtikrinti, kad ji išliktų vidaus dokumentas, kurio išvados išorės gavėjams būtų perduodamos tik jei tinkama. Dėl OLAF ir Europos prokuratūros bendradarbiavimo Komitetas laikėsi nuomonės, kad pateikus daugiau gairių dėl 12c straipsnio 3 dalyje vartojamos sąvokos *akivaizdžiai nepagrįsti įtarimai,* būtų suteikta daugiau aiškumo ir kartu užtikrinamas nuoseklesnis šių dviejų įstaigų bendradarbiavimas. Procesinių garantijų klausimu Komitetas pateikė pasiūlymų, kuriais siekiama panaikinti nebūtiną skirtingą susijusių asmenų vertinimą per vidaus ir išorės tyrimus ir užtikrinti OLAF reglamente jau įtvirtintų procesinių garantijų veiksmingumą.

31. Komitetas taip pat nagrinėjo svarbų ir ilgai diskutuotą **OLAF rekomendacijų vertės ir tolesnių veiksmų dėl jų** klausimą. Šiuo atžvilgiu Komitetas pripažino, kad, norint pakeisti bendrąją teisinę OLAF rezultatų vertę, reikėtų sudėtingų svarstymų, bet būtų galima numatyti aktyvesnį OLAF dalyvavimą susigrąžinant lėšas, konkrečiai atsižvelgiant į finansines rekomendacijas. Komitetas taip pat siūlė stiprinti dabar OLAF reglamento 11 straipsnyje įtvirtintus mechanizmus, siekiant suderinti teisinį pagrindą su esama stebėsenos ir ataskaitų teikimo praktika. Kad būtų galima toliau gerinti tolesnių veiksmų rodiklį, Komitetas taip pat siūlė išplėsti Kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybos (angl. AFCOS) vaidmenį, įtraukiant į jį tolesnius veiksmus dėl OLAF rekomendacijų.

32. Galiausiai nuomonėje pateikti keli pasiūlymai dėl **paties Priežiūros komiteto veikimo**. Šiuo atžvilgiu Komitetas pasiūlė OLAF reglamento 15 straipsnyje pateikti kelis paaiškinimus, siekiant apsaugoti nepriklausomą ir nešališką savo veikimą, šiuo tikslu siūlydamas pačiame Reglamente nustatyti tiesioginę elektroninę prieigą prie atitinkamų OLAF bylų valdymo sistemos (toliau – OCM sistema) dalių. Komitetas taip pat pasiūlė nedidelių teisės aktų pakeitimų, kad būtų užtikrintas būtinas procesinių garantijų kontrolieriaus ir Priežiūros komiteto tarpusavio papildomumas vertinant, kaip OLAF laikosi procesinių garantijų.

2.4. *Stebėsena, kaip OLAF vykdo pareigą pranešti apie nusikalstamas veikas Europos prokuratūrai*

33. Pagal dabartinę teisinę sistemą, OLAF ir Europos prokuratūrai tenka vienas kitą papildantys ES finansinių interesų apsaugos vaidmenys. Iš dalies pakeistame OLAF reglamente konkrečiai nurodyta, kad Europos prokuratūra ir OLAF turėtų užmegzti ir palaikyti glaudų bendradarbiavimą, kuriuo būtų siekiama užtikrinti jų atitinkamų įgaliojimų papildomumą, o prireikus – ir jų veiksmų koordinavimą. Remiantis iš dalies pakeistu OLAF reglamentu, *OLAF ir Europos prokuratūros santykiai turėtų būti tokie, kad jais būtų padedama užtikrinti, kad Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti būtų naudojamos visos priemonės* ([22]).

34. Komitetas visada reiškė didelį susidomėjimą ir norą suprasti, kaip naujoji teisinė Europos prokuratūros reglamentu ir iš dalies pakeistu OLAF reglamentu nustatyta sistema paveikė OLAF tyrimo veiksmus ir apskritai kaip OLAF bendradarbiavimas su Europos prokuratūra užtikrinamas praktiškai. Komiteto nuomone, tinkamas šių dviejų įstaigų bendradarbiavimo mechanizmo įgyvendinimas yra svarbus OLAF veiklos nepriklausomumo ir gero veikimo aspektas. Šiuo atžvilgiu Komitetas mano, kad jų bendradarbiavimo stebėsena yra esminė jo įgaliojimo ir darbo programos dalis.

([22]) Reglamento 2020/2223 4 konstatuojamoji dalis.

35. Atsižvelgdamas į šį prioritetą, Komitetas 2024 m. vasario mėn. pateikė savo pirmąją specialią nuomonę dėl OLAF atliktų papildančių tyrimų ([23]). Savo išvadose Komitetas teigiamai įvertino konstruktyvų Europos prokuratūros ir OLAF darbą užtikrinant šio mechanizmo veikimą. Kadangi papildančių tyrimų pobūdis kinta, Komitetas toliau stebėjo OLAF 2024 m. vykdytus papildančius tyrimus ir tai, kaip įgyvendinamos jo rekomendacijos ([24]).

36. 2025 m. Komitetas daug dėmesio skyrė dar vienam svarbiam šios bendradarbiavimo sistemos aspektui, t. y. OLAF pareigai pranešti apie įtariamas nusikalstamas veikas Europos prokuratūrai. Šis įpareigojimas, kaip ir OLAF pareiga nutraukti arba papildyti tyrimus į Europos prokuratūros kompetencijos taikymo sritį patenkančiais atvejais, tiesiogiai veikia OLAF tyrimo funkcijas. Stebėdamas šios pareigos pranešti vykdymą, Komitetas siekia padidinti OLAF tyrimų nepriklausomumą. Analizuojant pirmiausia tikrinta i) kaip OLAF, prieš nuspręsdama, ar pranešti apie atvejį Europos prokuratūrai, renka, tvarko ir analizuoja visą susijusią informaciją, ii) ar OLAF tyrimo funkcijų vykdymui nedaromas poveikis kišantis iš išorės, iii) ar OLAF sprendimai priimami nešališkai ir nepagrįstai nedelsiant ir iv) ar OLAF veiksmai visapusiškai dera su taikoma teisine sistema.

37. Šiuo atžvilgiu, kaip numatyta OLAF reglamento 15 straipsnio 1 dalies paskutinėje įtraukoje ir OLAF ir Priežiūros komiteto Darbo tvarkos susitarimo ([25]) 12 ir 13 straipsniuose, Komitetas turėjo galimybę susipažinti su susijusia bylų medžiaga: i) atrinktomis 25 bylomis, kurios buvo nutrauktos dėl Europos prokuratūros kompetencijos, ii) 9 užbaigtomis bylomis, kurios iš pradžių buvo perduotos Europos prokuratūrai, bet kurių Europos prokuratūra neperėmė, ir iii) 14 bylų, kurių nagrinėjimas buvo nutrauktas dėl Europos prokuratūros kompetencijos. Komitetas taip pat atrinko ir analizavo iv) 20 atrinktų užbaigtų tyrimų, apie kuriuos nebuvo pranešta Europos prokuratūrai, remiantis šiais kriterijais: a) bylos, kuriose su byla susijusios informacijos Europos prokuratūra paprašė vėliau, kai buvo užbaigtas OLAF tyrimas, b) bylos tokiais klausimais, kurie buvo susiję su Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone (EGADP), ir c) bylos, kuriomis užtikrinamas tinkamas visų tyrimo skyrių atstovavimas, kad į vertinimą būtų įtrauktos bent dvi kiekvieno OLAF tyrimo skyriaus bylos.

38. Šiuo metu Komitetas atlieka analizę. Šio darbo rezultatai ir susijusios rekomendacijos bus pateikti specialioje nuomonėje, kurią Komitetas ketina priimti pirmąjį 2026 m. pusmetį.

2.5. *OLAF tyrimų trukmės stebėsena*

39. OLAF reglamento 7 straipsnio 8 dalis ir 15 straipsnio 1 dalis yra teisinis pagrindas, kuriuo remdamasis Komitetas atlieka ilgiau nei 12 mėnesių trunkančių tyrimų analizę ir kuriuo siekiama užtikrinti, kad OLAF tyrimai būtų atliekami nenutrūkstamai ir per tokį laikotarpį, kurio trukmė atitinka jų aplinkybes ir sudėtingumą.

40. Reguliariai stebėdamas OLAF tyrimų trukmę ir bet kokio nepagrįsto delsimo priežastis, Komitetas siekia patikrinti, ar į nešališką tyrimo eigą nesikišama iš išorės ar vidaus. Nepagrįstai ilgas tyrimas gali turėti didelių neigiamų pasekmių i) susijusio (-ių) asmens (-ų) procesinėms teisėms ir (arba) ii) tolesniems veiksmams po tyrimo. Stebėdamas tyrimų trukmę Komitetas taip pat tikrina, ar Europos kovos su sukčiavimu tarnybai skirti žmogiškieji ir finansiniai ištekliai buvo panaudoti efektyviai.

([23]) Nuomonė Nr. 1/2024, *OLAF ir Europos prokuratūros vykdomi papildantys tyrimai*.

([24]) Taip pat žr. Priežiūros komiteto 2024 m. metinės veiklos ataskaitos 2.1 skirsnį.

([25]) Pagal 2021 m. spalio 21 d. pasirašytą OLAF ir Priežiūros komiteto Darbo tvarkos susitarimą, OLAF suteikia Komitetui tiesioginės prieigos prie tam tikrų savo bylų valdymo sistemos (OCM sistema) dalių teises, kad Priežiūros komitetas galėtų vykdyti savo stebėsenos veiklą pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013. Šios prieigos principai nustatyti Darbo tvarkos susitarimo 12 ir 13 straipsniuose.

41. Komitetas mano, kad tyrimų trukmė yra svarbus OLAF veiklos efektyvumo rodiklis ir daugelį metų skyrė šiam klausimui ypatingą dėmesį. Ankstesnėje savo nuomonėje ([26]) Komitetas nustatė tam tikrų trūkumų, į kuriuos atsižvelgiant OLAF generaliniam direktoriui buvo pateiktos kelios rekomendacijos.

42. Savo Nuomonėje Nr. 3/2024 dėl OLAF tyrimo procedūrų gairių projekto ([27]) Komitetas palankiai įvertino OLAF padarytą savo tyrimų trukmės valdymo pažangą. Komitetas taip pat pabrėžė, kad tyrimo procedūrų gairėse svarbu pateikti tyrėjams aiškias gaires dėl to, kaip tyrimo proceso metu išvengti nepagrįstų neveikimo laikotarpių ir išspręsti neproporcingai ilgų tyrimų problemą. Komitetas mano, kad galutinėje TPG versijoje, kuri įsigaliojo 2026 m. sausio 1 d., OLAF į šias pastabas atsižvelgė ir Komiteto rekomendacijas iš dalies įgyvendino ([28]).

43. Konkrečiai pažymėtina, kad Tyrimo procedūrų gairėse visiškai arba kiek įmanoma įgyvendintos daugelis Komiteto rekomendacijų dėl OLAF tyrimų trukmės ([29]), sprendimų priėmimo proceso per tyrimus ([30]), tyrimų aprėpties apibrėžties ir pakeitimų ([31]), atrankos etapo ([32]), susijusių asmenų teisių ([33]), pokalbių telefonu įrašymo terminijos ([34]), tyrimų klasifikavimo ([35]) ir vidaus patariamosios ir kontrolės procedūrų ([36]). Komitetas taip pat palankiai vertina naująją TPG nuostatą dėl darbo planų, kuriuos būtina parengti tyrimo pradžioje ir prireikus atnaujinti ir į kuriuos būtina įtraukti nuorodas į sprendimus ir priemones, kaip įveikti problemas ([37]).

44. Ataskaitiniu laikotarpiu Komitetas, kaip ir kasmet, gavo iš OLAF informacijos apie ilgiau nei 12 mėnesių trunkančius tyrimus. Kad galėtų geriau suprasti, kaip OLAF valdė savo tyrimų trukmę ir laikėsi bendrojo proporcingumo principo, taip pat ir anksčiau pateiktų rekomendacijų atžvilgiu, Komitetas atliko vertinimą, per kurį daugiausia dėmesio skirta ilgiau nei 36 mėnesius trunkantiems tyrimams (žr. 2.5.2 skirsnį).

2.5.1. *2025 m. Komiteto gautos ilgiau nei 12 mėnesių trunkančių tyrimų ataskaitos*

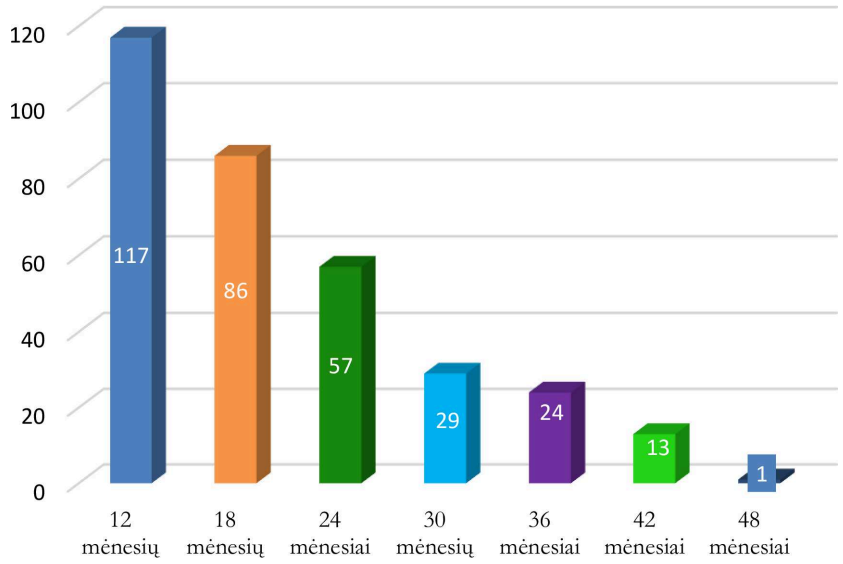
45. OLAF reglamento 7 straipsnio 8 dalyje ([38]) reikalaujama, kad jeigu tyrimas negali būti baigtas per 12 mėnesių nuo jo pradžios, OLAF generalinis direktorius praėjus 12 mėnesių nuo tyrimo pradžios ir po to kas šešis mėnesius Priežiūros komitetui teiktų oficialias ataskaitas. Šiose ataskaitose OLAF generalinis direktorius nurodo priežastis, dėl kurių nebaigtas tyrimas ir, kai tikslinga ([39]), taisomąsias priemones, kurių turi būti imtasi tyrimui paspartinti, taip pat numatomą užbaigimo terminą.

([26]) PK nuomonė Nr. 5/2021 *2019 m. OLAF tyrimų, trukusių ilgiau nei 36 mėnesius, analizė*.
([27]) PK nuomonė Nr. 3/2024 *OLAF tyrimo procedūrų gairės*.
([28]) Daugiau informacijos pateikta toliau 2.6 skirsnyje *Stebėsena, kaip OLAF įgyvendina Priežiūros komiteto rekomendacijas.*
([29]) PK nuomonė Nr. 3/2024, I.1 skirsnio vii ir viii rekomendacijos.
([30]) PK nuomonė Nr. 3/2024, I.2 skirsnio i, ii, iii, vii ir viii rekomendacijos.
([31]) PK nuomonė Nr. 3/2024, I.3 skirsnio i ir iv rekomendacijos.
([32]) PK nuomonė Nr. 3/2024, I.4 skirsnio i ir vi rekomendacijos.
([33]) PK nuomonė Nr. 3/2024, I.5 skirsnio iii ir iv rekomendacijos.
([34]) PK nuomonė Nr. 3/2024, I.6 skirsnio rekomendacija.
([35]) PK nuomonė Nr. 3/2024, I.7 skirsnio i ir ii rekomendacijos.
([36]) PK nuomonė Nr. 3/2024, I.8 skirsnio i ir ii rekomendacijos.
([37]) PK nuomonė Nr. 3/2024, I.1 skirsnio vi rekomendacija ir I.9 skirsnio rekomendacija.
([38]) Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 7 straipsnio 8 dalyje nustatyta: *Jei tyrimas negali būti baigtas per 12 mėnesių nuo jo pradžios, generalinis direktorius pasibaigus 12 mėnesių laikotarpiui ir po to kas šešis mėnesius Priežiūros komitetui teikia ataskaitas, kuriose nurodomos priežastys ir taisomosios priemonės, numatytos tyrimui paspartinti*.
([39]) Reglamentu (ES, Euratomas) 2020/2223 į OLAF reglamento 7 straipsnio 8 dalies tekstą buvo įtraukta formuluotė „kai tikslinga“.

46. 2025 m. Komitetas gavo 484 OLAF ataskaitas dėl 327 atskirų tyrimų, trunkančių ilgiau nei 12 mėnesių. 49 proc. jų truko ilgiau nei 24 mėnesius, o 16 proc. – ilgiau nei 36 mėnesius (1 diagrama).

1 diagrama

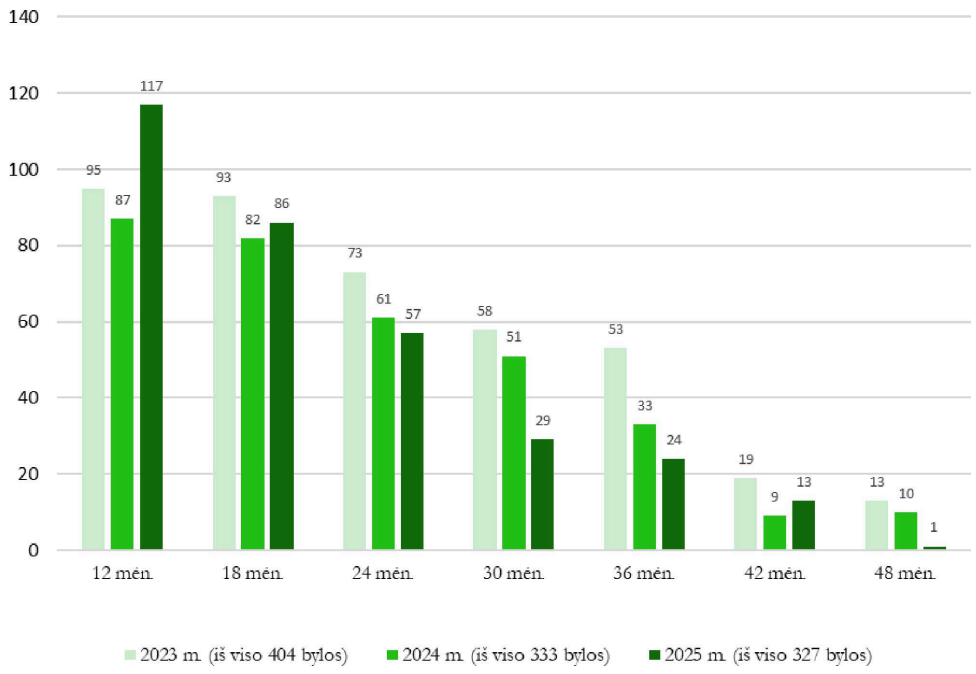
327 ilgai trunkančios atskiros bylos, apie kurias pranešta 2025 m.

47. Siekiant parodyti šiuos duomenis kontekste, 2 diagramoje pateikta lyginamoji per pastaruosius trejus metus ilgiau nei 12 mėnesių trukusių atskirų tyrimų skaičiaus apžvalga. Iš jos matyti, kad bendras ilgai trunkančių bylų, apie kurias pranešė OLAF generalinis direktorius, skaičius laipsniškai mažėjo nuo 404 bylų 2023 m. iki 333 bylų 2024 m. ir 327 bylų 2025 m. Ši tendencija rodo, kad vidutinė ilgai trunkančių tyrimų trukmė sumažėjo, o iš to galima spręsti, kad pagerėjo OLAF bylų nagrinėjimas laiku. Tai matyti, pvz., iš skaičių, susijusių su ilgiau nei 48 mėnesius trunkančiais tyrimais. 2023 m. tokių tyrimų buvo 13, o 2024 m. – 10. 2025 m. stebėsenos metu Komitetas nustatė tik vieną tokį atvejį.

2 diagrama

Ilgai trunkančių bylų, apie kurias pranešta 2023–2025 m., pokyčiai

2.5.2. *Ilgiau nei 36 mėnesius trukę OLAF tyrimai 2025 m.*

48. 2025 m. Komitetas vykdė reguliarią OLAF tyrimų trukmės stebėseną, ypatingą dėmesį skirdamas ilgiau nei 36 mėnesius trunkantiems tyrimams. Tais metais stebėsena vykdyta trimis etapais. Pirmiausia nuo 2025 m. sausio 1 d. iki birželio 30 d. Komitetas išanalizavo ilgiau nei 36 mėnesius trunkančias bylas (19 bylų). Tuomet nuo 2025 m. liepos 1 d. iki rugsėjo 30 d. Komitetas peržiūrėjo naujas ilgiau nei 36 mėnesius trunkančias bylas (7 naujas bylas). Galiausiai nuo 2025 m. spalio 1 d. iki gruodžio 31 d. Komitetas peržiūrėjo paskutinę dalį, kurią sudarė ilgiau nei 36 mėnesius trunkančios bylos (7 naujas bylas). Per šį paskutinį etapą Komitetas taip pat nagrinėjo pažangą, susijusią su visomis 33 bylomis, įskaitant atnaujinimus, susijusius su anksčiau tais metais per pirmąjį ir antrąjį etapus analizuotomis 26 bylomis. Per visus tris etapus Komitetas analizavo tik tas bylas, apie kurias buvo pranešta ir kurios dar buvo nagrinėjamos ([40]).

49. Kaip nurodyta OLAF ir Komiteto Darbo tvarkos susitarimo 10 straipsnyje, Komitetas turėjo galimybę susipažinti su pirmiau nurodytų 33 tyrimų bylos medžiaga. Iki 2025 m. gruodžio mėn. pabaigos OLAF buvo užbaigusi 22 iš šių bylų ([41]), o 11 dar buvo nagrinėjamos ([42]).

50. Komitetas taip pat išsiuntė informacijos prašymus, kad galėtų išsamiai susipažinti su kiekviena analizuojama byla. Priimdamas galutines išvadas, Komitetas tinkamai atsižvelgė į OLAF pateiktas pastabas.

51. Atlikdamas peržiūrą Komitetas vertino toliau išvardytus rodiklius.

Tiriamosios veiklos tęstinumas. Atidžiai tikrintas tiriamosios veiklos tęstinumas per visą kiekvienos bylos laikotarpį. Komitetas tikrino priežastis, kurias OLAF buvo pateikusi savo 12 mėnesių atskaitose, lygindamas jas su bylos medžiaga, ir analizavo veiklos tęstinumą tarp ataskaitinių laikotarpių. Pagal nusistovėjusią praktiką Komitetas taip pat ypatingą dėmesį skyrė tiriamosios veiklos pertraukoms ir ilgiau nei tris mėnesius trunkančias pertraukas laikė „raudonomis vėliavėlėmis“, o ilgiau nei šešis mėnesius trunkančias pertraukas – požymiu, kad bylos nagrinėjimo grupė susidūrė su didelėmis kliūtimis, turinčioms arba galinčioms turėti didelį poveikį bendrai tyrimo trukmei. Bylos medžiagoje ieškota (aiškiai nurodyto arba kitaip galimo nustatyti) pagrindimo ([43]). Komitetas taip pat daug dėmesio skyrė OLAF peržiūros grupės atliktam tyrimų tęstinumo vertinimui ([44]).

Tyrimų planavimas ir veiklos prioritetų nustatymas. Komitetas patikrino OLAF taikomą tyrimų trukmės valdymo vidaus praktiką, ypatingą dėmesį skirdamas planavimui ir veiklos prioritetų nustatymui. Komitetas vertino, ar visuose OLAF skyriuose taikytas nuoseklus ir vienodas požiūris ([45]). Komitetas taip pat nagrinėjo, ar ilgiau nei 36 mėnesius trunkančius tyrimus OLAF vadovybė nustatė kaip veiklos prioritetus, siekdama paspartinti šių tyrimų užbaigimą ([46]).

Proporcingumas ir veiksmingumas. Komitetas taip pat atliko preliminarų kiekvieno tyrimo trukmės proporcingumo vertinimą ir šiuo tikslu tikrino trukmės pagrįstumą atsižvelgiant į bylos aplinkybes. Be to, Komitetas vertino, ar pasiūlytos taisomosios priemonės buvo prasmingos ir tinkamos neužbaigimo priežastims šalinti.

52. 2025 m. Komiteto atlikta analizė apibendrinta toliau.

([40]) Visi ilgiau nei 36 mėnesius trunkantys tyrimai, apie kuriuos buvo pranešta, buvo susiję su 38 bylomis. Į bylas, apie kurias buvo pranešta Komitetui, bet kurios buvo užbaigtos prieš atliekant analizę, neatsižvelgta, – tokių bylų buvo penkios.

([41]) [Konfidenciali informacija].

([42]) [Konfidenciali informacija].

([43]) PK nuomonė Nr. 5/2021, 1b rekomendacija.

([44]) PK nuomonė Nr. 5/2021, 2 rekomendacija. Iš dalies pakeisto OLAF reglamento 17 straipsnio 7 dalyje nustatyta vidaus patariamoji ir kontrolės sistema OLAF tyrimų metu užtikrinama, kad i) veikla, kurios OLAF imasi atlikdama tyrimus, atitiktų teisėtumo, būtinumo ir proporcingumo principus, ii) būtų laikomasi procesinių garantijų ir pagrindinių teisių ir iii) būtų tinkamai taikoma ES ir nacionalinė teisė. Šis nepriklausomas vidaus teisėtumo ir kontrolės mechanizmas šiuo metu priskirtas OLAF teisės ekspertų grupei (Peržiūros grupei).

([45]) PK nuomonė Nr. 5/2021, 3 rekomendacija.

([46]) PK nuomonė Nr. 5/2021, 4c rekomendacija.

Ataskaitų teikimas

53. Komitetas pažymėjo, kad dažniausia priežastis, kurią OLAF nurodė tyrimo trukmei pagrįsti, buvo atvejo sudėtingumas (70 proc. bylų). Aplinkybės, kuriomis tyrimas gali būti laikomas sudėtingu, kiekvienu konkrečiu atveju gali skirtis, atsižvelgiant į dalyką ir konkrečias aplinkybes. Paprastai sudėtingumą OLAF nurodo, kai esama daug dokumentų ir juos sunku nagrinėti dėl jų formato, apimties ir kalbos. Sudėtingumas taip pat nurodomas, kai kyla su įvairiomis jurisdikcijomis susijusių sunkumų ir naujų teisinių klausimų, kai su byla yra arba gali būti susiję daug asmenų ([47]) ir (arba) valstybių, kai tyrimas yra plačios aprėpties arba sandorius sudėtinga analizuoti.

54. Kitos pagrindžiant trukmę OLAF nurodytos priežastys yra vidaus priežastys (pvz., tokie su žmogiškaisiais ištekliais susiję klausimai, kaip ilgas pagrindinio tyrėjo nebuvimas arba tyrimo grupės pertvarkymas) arba nuo OLAF nepriklausančios išorės aplinkybės (pvz., bendradarbiavimo su suinteresuotaisiais subjektais sunkumai, reikia laukti, kol ES institucijos, nacionalinės valdžios institucijos arba kiti suinteresuotieji subjektai pateiks informaciją, arba COVID-19 pandemijos poveikis ([48])).

55. Įtakos tyrimų trukmei taip pat turėjo didėjantis OLAF ir Europos prokuratūros tarpusavyje atliekamų papildančių tyrimų skaičius. Trečdalis stebėtų bylų ([49]) buvo papildantys tyrimai arba bylos, kuriose nustatyta galima Europos prokuratūros kompetencija, – visų jų nagrinėjimas buvo sustabdytas tol, kol Europos prokuratūra pateiks atsakymus. Tiriamoji veikla daugiausia buvo sustabdoma todėl, kad i) reikėjo sulaukti Europos prokuratūros sprendimo, ar ji, remdamasi OLAF parengtu pranešimu apie nusikaltimą Europos prokuratūrai, pradės savo baudžiamosios veikos tyrimą, arba ii) tais atvejais, kai Europos prokuratūros tyrimas buvo pradėtas ir OLAF laikė, kad tikslinga palaukti Europos prokuratūros sutikimo su tuo, kad OLAF atliktų papildantį tyrimą.

56. Įvertinęs OLAF 12 mėnesių ataskaitų turinį ir palyginęs jį su visais kiekvienos bylos medžiagoje esančiais duomenimis, Komitetas neatitikimų nenustatė. Apskritai Komitetas mano, kad teikiant ataskaitas Komitetui naudojamame šablone, jei jis užpildomas tinkamai, galima pateikti patikimą bylos apžvalgą. Svarbu kas šešis mėnesius atnaujinti jame pateiktą informaciją, ypatingą dėmesį skiriant ataskaitiniu laikotarpiu taikytoms taisomosioms priemonėms ir jų veiksmingumui. Komitetas jau yra nurodęs ([50]), kad tyrimo užbaigimas 12 mėnesių ataskaitos rengimo metu neatleidžia OLAF nuo pareigos informuoti Komitetą apie tyrimo metu taikytas taisomąsias priemones.

Tyrimų tęstinumas

a) *Tiriamosios veiklos pertraukos*

57. Atidžiai išnagrinėjęs tiriamosios veiklos intensyvumą per kiekvienos bylos nagrinėjimo trukmę, Komitetas nustatė, kad neveikimo laikotarpių būta nagrinėjant daugumą (27) analizuotų bylų ([51]). Dažniausiai nagrinėjant bylas buvo daugiau nei vienas neveikimo laikotarpis. 27 bylose Komitetas nustatė 3–8 mėnesių trukmės pertraukas ([52]). Šešiose bylose pertraukos truko 9–15 mėnesių ([53]). Palyginti su 2024 m. stebėsena, ilgesnių neveikimo laikotarpių Komitetas nenustatė (per 2024 m. stebėseną keturiose bylose buvo nustatytos ilgesnės nei 16 mėnesių pertraukos).

58. Komitetas ne kartą yra pažymėjęs, kad, kaip nurodyta ankstesnėse nuomonėse, trukmės analizė negali būti grindžiama vien tyrimo veiklos pertraukų skaičiumi bei trukme ir kad analizuojant būtina atsižvelgti į visą tyrimo bylos medžiagą ir, kaip nurodyta OLAF reglamento 7 straipsnio 5 dalyje, konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes ir sudėtingumą.

([47]) Analizuotose bylose fizinių ir (arba) juridinių asmenų skaičius siekė nuo 1 iki 29.
([48]) Šis pagrindimas taikomas 2021 m. arba pirmąjį 2022 m. ketvirtį pradėtoms byloms.
([49]) [Konfidenciali informacija].
([50]) Žr. PK nuomonės Nr. 5/2021 38 ir 39 punktus.
([51]) Trumpai paminėtina, kad penkiose bylose neveikimo laikotarpių nenustatyta [konfidenciali informacija].
([52]) [Konfidenciali informacija].
([53]) [Konfidenciali informacija].

59. Komitetas pakartoja ([54]), kad neveikimo laikotarpius būtina tinkamai užregistruoti ir pagrįsti bylos medžiagoje ir kad kliūtys arba vėlavimai, su kuriais per visą tyrimo laikotarpį susiduria bylos nagrinėjimo grupė, visada turi būti užregistruojami, pvz., prie bylos pridedant pastabą, ir atsekami OCM sistemoje. Taip OLAF vadovybei sudaromos sąlygos veiksmingai stebėti tyrimo pažangą ir užtikrinamas reikiamo lygio skaidrumas bei atskaitomybė.

60. Atlikdamas ankstesnę trukmės analizę Komitetas pažymėjo, kad kai kada OLAF nebuvo tinkamai užregistravusi OCM sistemoje su neveikimo laikotarpiais susijusių aplinkybių ([55]). Jau iš 2024 m. atliktos analizės ([56]) buvo matyti, kad padėtis šioje srityje, palyginti su praeitimi, pagerėjo. 2025 m. Komitetas nustatė panašią tendenciją, nes kelis kartus OLAF dokumentavo ilgesnes nei trijų mėnesių pertraukas, todėl Komitetas galėjo analizuoti su šiais neveikimo laikotarpiais susijusias priežastis. Tik dviem atvejais Komitetas nustatė nedokumentuotas pertraukas, dėl kurių OLAF negalėjo pateikti pakankamų paaiškinimų ([57]).

61. Šiuo atžvilgiu Komitetas rekomenduoja dokumentuoti laipsnišką OLAF duomenų analizės pažangą bylos medžiagos pastabose ir užregistruoti visas tyrimo grupės patiriamas procesines kliūtis. Palyginti su 2024 m. stebėsena, Komitetas mato, kad tendencija gerėja, nors praktika kiekvienu konkrečiu atveju skiriasi.

62. Komitetas taip pat norėtų paraginti tyrimo skyrius registruoti OCM sistemoje tą tiriamąją veiklą, kuri vyksta dalyvaujant vietoje ir (arba) žodžiu, pvz., posėdžius, pokalbius telefonu ar vaizdo konferencijas (pvz., prie bylos pridedant pastabą), ir taip atsiskaityti už tiriamosios veiklos tikslą ir pagrindinius rezultatus.

63. Be to, Komitetas pastebėjo, kad, nors dažniausiai OLAF dokumentus užregistruoja laiku, kelis kartus jie buvo užregistruoti šiek tiek pavėluotai (pvz., į OCM sistemą įtrauktas šiek tiek senesnis susirašinėjimas el. paštu). Šia praktika nukrypstama nuo būtinybės OCM sistemoje užtikrinti aiškumą ir skaidrumą, o šie veiksniai, savo ruožtu, svarbūs siekiant racionalizuoti tyrimų atlikimą, vadovybės stebėseną ir Komiteto stebėsenos darbą. Todėl Komitetas pabrėžia, kad svarbu nedelsiant įtraukti į OCM sistemą visus susijusius dokumentus ir, jei tai neįmanoma, bylos medžiagoje pateikti ir užregistruoti paaiškinimą (susirašinėjimą el. paštu, prie bylos medžiagos pridėtą pastabą ir pan.).

b) *Peržiūros grupės nuomonės*

64. Visų 22 užbaigtų bylų atveju Komitetas taip pat analizavo nuomones, kurias prieš užbaigiant bylą pateikė Peržiūros grupė (nuomones dėl užbaigimo). Komitetas nustatė tam tikrą Peržiūros grupės atliktos tyrimų tęstinumo analizės nevienodumą. Kai kada Peržiūros grupės nuomonėje nurodomi neveikimo laikotarpiai arba bylos sudėtingumas, nepateikiant paaiškinimų arba papildomos informacijos, kurie pagrįstų tokį vertinimą. Kitais atvejais nuomonėje tiesiog nurodyta, kad tokių [netinkamo vėlavimo] požymių nenustatyta, nors, sprendžiant pagal bylos medžiagos turinį, būtų galima manyti kitaip.

65. Komitetas pakartoja ankstesnę savo nuomonę ([58]), kad tyrimo pabaigoje atliekamas vertinimas turi itin didelę reikšmę OLAF veiklos veiksmingumo stebėsenai. Todėl, kad nuomonės dėl bylų užbaigimo išliktų prasmingos ir atitiktų savo paskirtį ([59]), Komitetas pakartoja, kad į jas turėtų būti įtraukiamas pagrįstas ir išsamus tyrimo tęstinumo vertinimas, įskaitant su trukme susijusius aspektus.

([54]) PK nuomonė Nr. 5/2021, 44 punktas.
([55]) PK nuomonė Nr. 5/2021, 45 ir 46 punktai.
([56]) Priežiūros komiteto 2024 m. metinė ataskaita, 90 punktas.
([57]) [Konfidenciali informacija].
([58]) PK nuomonė Nr. 5/2021, 2 rekomendacija, ir Priežiūros komiteto 2024 m. metinė ataskaita, 94 punktas.
([59]) OLAF reglamento 17 straipsnis.

66. Komitetas ragina OLAF išlaikyti tinkamą konfidencialumo apsaugos ir veiksmingo teisėtumo patikrinimo užtikrinimo pusiausvyrą. Siekdamas padėti OLAF išspręsti šį klausimą, Komitetas neseniai pasiūlė teisės aktų pakeitimus, kuriais būtų užtikrinama, kad Peržiūros grupės nuomonė dėl užbaigimo būtų laikoma vidaus dokumentu, todėl, jei tinkama, išorės gavėjams būtų perduodamos tik jos išvados ([60]). Taip Peržiūros grupė galėtų geriau atlikti savo, kaip nepriklausomos sergėtojos, vaidmenį ir teikti OLAF generaliniam direktoriui patikimą ir reikšmingą tiriamosios veiklos teisėtumo, proporcingumo ir procedūrinio vientisumo įvertinimą. Vis dėlto Komitetas tikisi, kad, kol OLAF reglamentas bus iš dalies pakeistas, OLAF toliau spręs šį klausimą, siekdama užtikrinti, kad Peržiūros grupės darbas išliktų prasmingas.

Tyrimų planavimas ir prioritetų nustatymas

67. Kaip nustatyta neseniai iš dalies pakeistose TPG, tyrimo skyriai turi *kuo greičiau nuo tyrimo pradžios parengti jo darbo planą* ([61]) ir jis *turi būti reguliariai atnaujinamas* ([62]). Be to, dabar TPG aiškiai reikalaujama, kad OLAF vyresnysis vadovas *stebėtų darbo planų įgyvendinimą* ([63]). Komitetas šiuos pokyčius vertina palankiai ir pripažįsta OLAF generalinio direktoriaus pastangas, dedamas siekiant įgyvendinti Nuomonėje Nr. 5/2021 pateiktą 3 rekomendaciją.

68. Atlikus analizę paaiškėjo, kad 30 proc. bylų pradiniai tyrimo darbo planai 2025 m. parengti nebuvo. Tendencija gerėja, nes 2024 m. tokių bylų buvo nustatyta 60 proc. Likusių 70 proc. 2025 m. bylų pradiniai darbo planai buvo parengti, o 18 proc. visų bylų pradiniai darbo planai buvo dar ir atnaujinti (palyginti su 5,77 proc. 2024 m.). Ši pažanga būdinga daugumai analizuotų tyrimų (90 proc. bylų), kurie buvo pradėti po 2021 m. spalio mėn. vykusios TPG peržiūros ([64]). Komitetas pakartoja savo nuomonę, kad OLAF veiklai naudinga taikyti nuoseklų požiūrį ([65]). Tyrimo pradžioje parengiant darbo planus ir prireikus juos atnaujinant OLAF vadovybei suteikiama konkreti priemonė, kuria naudodamasi ji gali stebėti tyrimų trukmę bei pažangą ir optimaliai naudoti savo personalo išteklius. Komitetas tikisi, kad neseniai priimtų TPG 33 straipsnio 1 ir 2 dalys ateityje bus nuosekliai taikomos.

69. Atlikdamas analizę Komitetas taip pat pastebėjo tam tikrą nevienodumą nustatant byloms veiklos prioritetus. Prioritetas buvo aiškiai nustatytas tik penkiems ilgiau nei 36 mėnesius trunkantiems tyrimams ([66]). Vis dėlto iš analizės taip pat matyti, kad 22 bylos, nors joms ir nebuvo nustatyta aiškaus veiklos prioriteto, buvo užbaigtos netrukus po to, kai buvo viršyta 36 mėnesių trukmė. Komitetas pabrėžia, kad svarbu užregistruoti sprendimus nustatyti tyrimui prioritetą bylos medžiagoje ir dokumentuoti visus šio sprendimo pakeitimus.

70. 2025 m. Komiteto atlikta ilgiau nei 36 mėnesius trunkančių bylų analizė atskleidė kelis aspektus. Pirma, kaip matyti iš 2 diagramos, šių bylų, palyginti su 2024 m., sumažėjo (33 iš 327 bylų (10 proc.) 2025 m., palyginti su 44 iš 333 bylų (13 proc.) 2024 m.) – tai teigiamas pokytis. Antra, iš analizės taip pat matyti, kad dauguma tyrimų suėjus 36 mėnesiams buvo paspartinti, todėl dažniausiai buvo užbaigti po 36–42 mėnesių.

([60]) Žr. PK nuomonės Nr. 1/2026 3.2.3 skirsnyje išdėstytas nuomones ir susijusius pasiūlymus.
([61]) TPG 33 straipsnio 1 dalies pirma įtrauka.
([62]) TPG 33 straipsnio 2 dalis.
([63]) TPG 33 straipsnio 3 dalis.
([64]) Reikalavimas parengti darbo planą buvo įtrauktas į 2021 m. spalio mėn. patvirtintas TPG. Pagal neseniai patvirtintas ir 2026 m. sausio 1 d. įsigaliojusias TPG dabar taip pat reikalaujama atnaujinti darbo planus.
([65]) PK nuomonė Nr. 5/2021, 3 rekomendacija.
([66]) [Konfidenciali informacija].

71. Komitetas taip pat pastebėjo, kad 16 iš 22 užbaigtų bylų iki 2025 m. gruodžio mėn. pabaigos buvo užbaigtos pateikiant rekomendacijas ([67]) (14 finansinių rekomendacijų, vieną drausminę rekomendaciją, dvi teismines rekomendacijas ir šešias administracines rekomendacijas), penkios bylos buvo užbaigtos nepateikiant rekomendacijų ([68]), o vienos bylos nagrinėjimas buvo nutrauktas dėl Europos prokuratūros pradėto tų pačių faktų tyrimo ([69]).

72. Galima daryti išvadą, kad, vertindamas tyrimų tęstinumą, Komitetas nustatė, kad daugumos bylų trukmė ir nustatyti neveikimo laikotarpiai iš tikrųjų buvo pagrįsti. Komiteto nuomone, susirūpinimas kyla tik dėl labai nedaugelio analizuotų bylų ([70]) trukmės proporcingumo. Komitetas mano, kad šiose bylose OLAF tyrimai nebuvo tęstiniai, o pertraukos buvo nepagrįstos. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komitetas pabrėžia, kad svarbu kuo labiau apriboti tyrimo pertraukas. Jis taip pat pabrėžia būtinybę aiškiai pagrįsti šiuos neveikimo laikotarpius bylos medžiagoje.

2.6. *Stebėsena, kaip OLAF įgyvendina Priežiūros komiteto rekomendacijas*

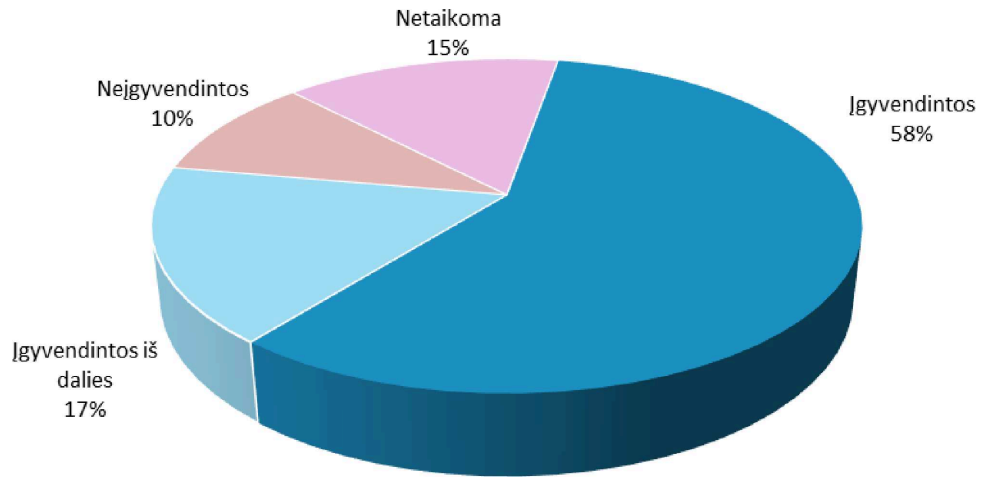
73. Ataskaitiniu laikotarpiu Komitetas atliko išsamų 2021–2024 m. jo nuomonėse Europos kovos su sukčiavimu tarnybai pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimą.

74. Komitetas vertinimą atliko atsižvelgdamas į OLAF metinėje ataskaitoje pristatytą jos poziciją dėl rekomendacijų įgyvendinimo ir atidžiai nagrinėdamas konkrečias šioms rekomendacijoms įgyvendinti priimtas priemones. Komitetas analizavo OLAF veiksmų turinį ir praktinį poveikį, o prireikus paprašė daugiau paaiškinimų ir papildomų patvirtinamųjų dokumentų bei įrodymų, kad galėtų užtikrinti išsamų ir objektyvų įgyvendinimo lygio vertinimą.

75. Komitetas įvertino jo 2021–2024 m. nuomonėse paskelbtos iš viso 71 rekomendacijos įgyvendinimo lygį. Jo nuomone, 41 rekomendacija buvo įgyvendinta, 12 – įgyvendintos iš dalies, 7 – neįgyvendintos, o 11 – dabartinėmis aplinkybėmis nebeaktualios. Procentinės dalys nurodytos toliau pateiktoje 3 diagramoje.

3 diagrama

Vertinimas, kaip OLAF įgyvendina Priežiūros komiteto rekomendacijas

([67]) [Konfidenciali informacija].
([68]) [Konfidenciali informacija].
([69]) [Konfidenciali informacija].
([70]) [Konfidenciali informacija].

76. Apie 70 proc. į šią stebėseną įtrauktų rekomendacijų buvo susijusios su galimais TPG pakeitimais. Šios rekomendacijos buvo pateiktos įvairiose nuomonėse, visų pirma – Priežiūros komiteto nuomonėje Nr. 3/2024, kurioje jis pateikė pastabų dėl galutinio naujųjų TPG, kurias buvo numatyta netrukus priimti, projekto.

77. TPG yra viena svarbiausių procesinių OLAF tyrimų sistemos priemonių. Jomis tyrėjams pateikiamos aiškios ir išsamios veiksmų gairės ir taip užtikrinamas tyrimų vykdymo nuoseklumas, teisinis tikrumas bei procesinė darna. Naujausia jų peržiūra siekta dviejų pagrindinių tikslų: i) atnaujinti konkrečias nuostatas, siekiant užtikrinti visišką derėjimą su taikoma teisine sistema ir atitinkama jurisprudencija, ir ii) įvairias vidaus darbo tvarkos taisykles įtvirtinti, kiek įmanoma, viename suderintame dokumente ir taip pašalinti fragmentaciją, atsiradusią dėl kelių vienu metu taikomų vidaus instrukcijų ir gairių.

78. Todėl Komitetas palankiai įvertino peržiūrėtų gairių priėmimą, nors ir, palyginti su iš pradžių numatytu tvarkaraščiu, jas vėluota parengti. Galutinė naujųjų TPG versija, kuri buvo oficialiai priimta 2025 m. lapkričio 11 d., o įsigaliojo 2026 m. sausio 1 d., tapo svarbiu žingsniu didinant procedūrų aiškumą ir institucinį nuoseklumą.

79. Priėmus naująsias TPG, Komitetas galėjo įvertinti, kiek jose atsižvelgta į jo rekomendacijas. Išanalizavus galutinį tekstą matyti, kad padaryta didelė daugelio Komiteto rekomendacijų įgyvendinimo pažanga. Vis dėlto kai kurie aspektai buvo įgyvendinti tik iš dalies arba nebuvo įtraukti taip, kaip rekomendavo Komitetas. Atsižvelgdamas į šiuos likusius klausimus ir jų svarbą siekiant užtikrinti visišką procedūrų patikimumą ir atitiktį taikomai teisinei sistemai, Komitetas, vykdydamas jam suteiktus priežiūros įgaliojimus, toliau atidžiai stebės pagrindinius toliau nurodytus aspektus.

80. **Tyrimų trukmė.** Pastaraisiais metais Komitetas pateikė kelias rekomendacijas, kuriomis siekiama sustiprinti OLAF gebėjimą veiksmingai valdyti jos atliekamų tyrimų trukmę. Komitetas mano, kad, kaip matyti iš pirmiau pateiktos informacijos, nepaisant padarytos pažangos, siekiant užtikrinti, kad tyrimai būtų vykdomi nepagrįstai nedelsiant, tam tikri aspektai tebėra itin svarbūs. Komitetas pakartoja, kad pirmiausia i) būtina vengti ilgesnių nei trys mėnesiai neveikimo laikotarpių ir bet kuriuo atveju užtikrinti, kad šie laikotarpiai būtų tinkamai užregistruojami ir pagrindžiami OCM sistemoje, ii) svarbu užtikrinti, kad prieš užbaigiant OLAF tyrimą pateikiamose Peržiūros grupės nuomonėse būtų pateikiamas išsamus ir tinkamai pagrįstas tyrimo tęstinumo vertinimas, įskaitant su trukme susijusius aspektus, ir iii) reikėtų pasinaudoti galimybe nustatyti specialią sisteminės ilgiau nei 24 mėnesius trunkančių bylų peržiūros procedūrą, kuri būtų derinama su aiškaus prioriteto ilgiau nei 36 mėnesius trunkančioms byloms nustatymu ir taptų veiksmingu bendrosios tyrimų trukmės mažinimo mechanizmu.

81. **Tyrimų aprėpties pakeitimai.** Komitetas pažymi, kad naujosiose TPG nenurodyta galimybė apriboti tyrimo aprėptį dėl kompetencijos stokos arba kitų priežasčių. Komitetas pripažįsta, kad atvejai, kuriais pirminė tyrimo aprėptis susiaurinama arba patikslinama, laikomi išimtiniais, bet atkreipia dėmesį į tai, kad praktikoje tokių bylų yra buvę. Kai nėra gairių, nėra visiškai aišku, ką reikėtų daryti panašiose situacijose, jei jų pasikartotų ateityje. Todėl Komitetas mano, kad, siekiant užtikrinti tinkamas tyrėjams skirtas gaires, teisinį tikrumą ir skaidrumą, šiuos nors ir retus scenarijus reikėtų aiškiai aptarti – jei ne TPG, tai atskiruose nurodymuose.

82. **Abipusiai OLAF ir Europos prokuratūros pranešimai apie atvejus.** Nuo tada, kai buvo įsteigta Europos prokuratūra, Komitetas, kaip matyti iš PK nuomonės Nr. 2/2021 dėl OLAF ir Europos prokuratūros Darbo tvarkos susitarimo ir tolesnės stebėsenos ([71]), ypatingą dėmesį skyrė OLAF ir Europos prokuratūros bendradarbiavimui. Kad šios dvi tarnybos galėtų tinkamai vykdyti abipusių pranešimų teikimo pareigą, joms itin svarbu praktiškai sąveikauti

([71]) Žr. Nuomonę Nr. 1/2024 dėl OLAF ir Europos prokuratūros papildančių tyrimų ir susijusius į Priežiūros komiteto 2024 m. metinę ataskaitą įtrauktus tolesnius veiksmus; taip pat žr. pirmąjį 2026 m. pusmetį numatytą paskelbti PK nuomonę dėl OLAF pareigos pranešti Europos prokuratūrai.

ir bendradarbiauti. Todėl Komitetas mano, kad Darbo tvarkos susitarime reikėjo pateikti daugiau gairių dėl aplinkybių, susijusių su bylų perdavimu ir jo būdais. Vis dėlto Komitetas taip pat pripažįsta, kad svarbių pokyčių, turėsiančių įtakos šių dviejų įstaigų bendradarbiavimo būdams, tikimasi iš kovos su sukčiavimu struktūros peržiūros. Komitetas toliau stebės, kaip sprendžiamas šis dinamiškas klausimas, ir pagal savo įgaliojimus padės užtikrinti sklandų bendradarbiavimą.

2.7. *Europos kovos su sukčiavimu tarnybai pateiktų atskirų skundų stebėsena*

83. 2025 m. Komitetas, kaip ir kasmet, gavo du kartus per metus teikiamas ataskaitas ir atitinkamus dokumentus, susijusius su OLAF nagrinėjamais atskirais skundais. Generalinis direktorius informavo Komitetą, kad OLAF nagrinėjo iš viso aštuonis skundus. Generalinis direktorius taip pat apžvelgė Europos ombudsmeno nagrinėtus skundus. OLAF suteikė automatinę prieigą prie atitinkamų bylų OCM sistemoje, į kurią įtraukti visi susiję dokumentai ir informacija ([72]).

84. Komitetas daugiausia dėmesio skyrė penkiems 2025 m. OLAF baigtiems nagrinėti skundams (į tris likusius OLAF atsakė 2026 m.).

85. Visus analizuotus skundus pateikė ES personalo nariai. Pagal Tarnybos nuostatų 90a straipsnį ([73]), ES pareigūnai ir kiti personalo nariai gali pateikti OLAF generaliniam direktoriui prašymus, susijusius su jų teisėmis ir vertinimu per OLAF atliekamus tyrimus. Jie taip pat gali pateikti skundus dėl nutarimo, jiems nenaudingo atliekant OLAF tyrimą.

86. Komitetas pažymi, kad keturis skundus pateikė pranešėjai, kurie ginčijo OLAF sprendimą nutraukti atrankos bylą, taigi ir nepradėti tyrimo.

87. Vienas skundas buvo susijęs su pagal Tarnybos nuostatų 90a straipsnį pateiktu užbaigto tyrimo susijusio asmens prašymu dėl materialinės ir nematerialinės žalos, kuriame jis tvirtino, kad OLAF tyrimas buvo neteisėtas.

88. Komitetas mano, kad visų minėtų skundų atveju OLAF pateikė pakankamus paaiškinimus visiems skundo pateikėjams ir veikė pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punkte numatytą administracijos pareigą pagrįsti savo sprendimus.

3. **Bendradarbiavimas**

3.1. *Bendradarbiavimas su OLAF*

89. 2025 m. Komitetas, palaikydamas atvirą ir prasmingą dialogą su OLAF generaliniu direktoriumi ir jo komanda, o pasibaigus generalinio direktoriaus kadencijai – su laikinai generalinio direktoriaus pareigas ėjusia pareigūne ir jos komanda, toliau produktyviai bendradarbiavo su OLAF.

90. Komitetas toliau į kas mėnesį rengiamus posėdžius kvietė OLAF generalinį direktorių ir darbuotojus, kad su jais galėtų aptarti Komiteto ir OLAF darbui svarbius klausimus bei gauti su jais susijusios informacijos. Komiteto nariai ir sekretoriatas, rengdamiesi Komiteto darbui, taip pat surengė oficialius ir neoficialius susitikimus su OLAF vadovais ir darbuotojais.

([72]) Pagal OLAF ir Priežiūros komiteto Darbo tvarkos susitarimo 6 straipsnio 2 dalį.

([73]) Reglamentas Nr. 31 (EEB), Nr. 11 (EAEB), nustatantis Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas, pateiktas adresu EUR-Lex - 01962R0031-20140501 - LT - EUR-Lex.

91. Pagal OLAF reglamentą ir nusistovėjusią darbo praktiką Europos kovos su sukčiavimu tarnyba Komitetui pateikė šias ataskaitas: i) ataskaitas dėl ilgiau nei 12 mėnesių trunkančių tyrimų, ii) ataskaitas dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos nuo 2013 m. spalio 1 d. pateiktų rekomendacijų, į kurias nebuvo atsižvelgta ir dėl kurių OLAF per 2024 m. metinę stebėseną gavo atitinkamų valdžios institucijų atsakymus, iii) ataskaitas dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybai pateiktų skundų dėl procesinių garantijų OLAF vykdomuose tyrimuose, iv) ataskaitas dėl atvejų, kai informacija buvo perduota nacionalinėms teisminėms institucijoms, v) ataskaitą dėl atidėjimų pagal OLAF reglamento 4 straipsnio 6 dalį, vi) ataskaitą dėl to, kaip OLAF 2024 m. įgyvendino PK rekomendacijas, ir vii) ataskaitą dėl atvejų, kuriais nebuvo pradėtas tyrimas, ir nutrauktų bylų.

3.2. *Santykiai su suinteresuotaisiais subjektais*

92. Komitetas yra atskaitingas jo narius skiriančioms institucijoms, taip pat yra dialogo su ES institucijomis partneris. Komitetas atsiskaito ES institucijoms už savo veiklą, gali jų prašymu skelbti nuomones, rengia ataskaitas tyrimų klausimais ir politiniu lygmeniu su jomis keičiasi nuomonėmis ([74]).

93. Komitetas mano, kad svarbu nuolat palaikyti ryšius su ES institucijomis, OLAF partneriais ir suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų pagerintas informacijos srautas ir gauta grįžtamoji informacija apie OLAF veiklą. Tai buvo itin svarbu ataskaitiniais metais, tęsiant OLAF reglamento peržiūrą ir pradedant kovos su sukčiavimu struktūros peržiūrą.

94. Komitetas ir jo sekretoriatas palaikė ryšius su i) Tarybos kovos su sukčiavimu darbo grupe (GAF) (2025 m. birželio 18 d. pirmininkas pristatė 2024 m. metinę ataskaitą), ii) Europos Parlamento Biudžeto kontrolės komitetu (CONT) (2025 m. spalio 16 d. pirmininkas pristatė Komiteto 2024 m. metinę ataskaitą) ir iii) už biudžetą, kovą su sukčiavimu ir viešąjį administravimą atsakingu Komisijos nariu Piotru Serafinu (jis dalyvavo 2025 m. rugsėjo 16 d. Komiteto plenariniame posėdyje).

95. 2025 m. lapkričio 3 d. Komitetas taip pat dalyvavo kasmetiniame susitikime, skirtame įvairių institucijų nuomonėms apie OLAF pasikeisti, kurį surengė Tarybai pirmininkavusi Danija ir kuriame daug dėmesio buvo skirta kovos su sukčiavimu struktūros peržiūrai. Komitetas dar kartą patvirtino ryžtingai remiantis OLAF, kaip nepriklausomos tyrimo institucijos, užimančios labai svarbią vietą ES kovos su sukčiavimu struktūroje, vaidmenį. Komiteto nuomone, kad OLAF galėtų visapusiškai vykdyti savo misiją, reikėtų įgyvendinti kelias įgalinančias priemones, grindžiamas pagrindiniais tęstinumo, nepriklausomumo ir jos veiklos įgaliojimų išsaugojimo ramsčiais.

96. Pirma, Komitetas pabrėžė, kad, siekdama sutrumpinti tyrimų trukmę ir užtikrinti, kad intervencinių veiksmų prioritetai būtų nustatomi strategiškai, OLAF turėtų sustiprinti vidaus kontrolės priemones. Antra, kad OLAF galėtų reaguoti į vis sudėtingesnius ir sparčiai kintančius sukčiavimo būdus, ji turėtų turėti visas reikiamas priemones (žmogiškųjų išteklių, finansavimo, technologijų). Trečia, Komitetas nustatė kelias sritis, kurias ilgainiui reikės atidžiai apsvarstyti ir kurios bus įtrauktos į būsimą OLAF reglamento peržiūrą ([75]). Kai kurių tikslinių OLAF reglamento pakeitimų reikia siekiant padidinti aiškumą ir vidinį nuoseklumą, o galų gale – pagerinti jo taikymą ir poveikį. Galiausiai taip pat reikėtų tinkamai atsižvelgti į iššūkius, kurie yra susiję ne vien su pačiu OLAF reglamentu, bet ir su platesne kovos su sukčiavimu struktūra. Pavyzdžiui, OLAF rezultatų įgyvendinimo užtikrinimas priklauso nuo kitų įstaigų ir kompetentingų institucijų, todėl kartais procedūros užtrunka ir yra neaiškios. Šiuo atžvilgiu būtų galima apsvarstyti galimybę peržiūrėti teisinį OLAF rekomendacijų statusą arba sustiprinti kompetentingų institucijų atskaitomybę už tolesnius jų vykdomus veiksmus.

([74]) Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 15 straipsnio 1 dalis: *Priežiūros komitetas generaliniam direktoriui teikia nuomones, atitinkamais atvejais ir rekomendacijas, dėl,* inter alia*, išteklių, reikalingų Tarnybos [OLAF] tyrimo funkcijai atlikti, Tarnybos tyrimų prioritetų ir tyrimų trukmės. Tas nuomones jis gali teikti savo iniciatyva, generalinio direktoriaus prašymu arba* ***institucijos, įstaigos, organo ar agentūros prašymu****, tačiau į atliekamų tyrimų eigą nesikiša. […] Institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms pateikiama nuomonių, pateiktų pagal trečią pastraipą, kopija.*

([75]) Jos išsamiai nurodytos PK nuomonėje Nr. 1/2026, *pridedamoje prie Komisijos vertinimo ataskaitos dėl OLAF reglamento taikymo ir poveikio,* ir apibendrintos pirmiau skirsnyje *2.3. Nuomonės projektas, pridedamas prie Komisijos vertinimo ataskaitos dėl OLAF reglamento*.

97. Komitetas taip pat dalyvavo 2025 m. lapkričio 10 d. vykusiame įgyvendinimo dialoge su Komisijos nariu P. Serafinu dėl kovos su sukčiavimu struktūros peržiūros.

4. **Administravimas ir ištekliai**

4.1. ***Priežiūros komiteto darbo metodai***

98. Nuo 2025 m. sausio mėn. iki gruodžio mėn. Komitetas surengė 11 įvairaus formato (mišrių arba kai dalyvaujama vietoje) plenarinių posėdžių. Kiekvienu nagrinėjamu svarbiu klausimu Komitetas skyrė pranešėją. Pranešėjai kartu su Komiteto sekretoriatu rengė plenariniuose posėdžiuose numatomų aptarti pranešimų projektus, taip pat neoficialius ir oficialius susitikimus su atitinkamais OLAF darbuotojais ir sekretoriatu dėl nuomonių rengimo. Komiteto pirmininkas, pranešėjai ir sekretoriato darbuotojai taip pat rengė reguliarius posėdžius konkretiems klausimams spręsti.

99. 2025 m. buvo atkurta visa penkių narių Komiteto sudėtis.

100. Kai 2024 m. liepos mėn. iš pareigų atsistatydino Th. Cretin, į jas buvo paskirtas kitas narys iš rezervo sąrašo, įtraukto į Sprendimą dėl OLAF Priežiūros komiteto narių skyrimo ([76]). Kiek vėliau šiam nariui atsistatydinus, 2025 m. spalio 1 d. buvo paskirtas Andrei-Atila-Luca Chendi.

101. Po to, kai 2025 m. vasario mėn. atsistatydino T. Anjinho, 2025 m. gegužės 6 d. buvo paskirta M. Stylianidi.

4.2. ***Sekretoriatas***

102. 2025 m. sekretoriatas toliau padėjo Komiteto nariams vykdyti savo pareigas ir taip padėjo stiprinti OLAF nepriklausomumą. Kaip ir ankstesnėje ataskaitoje ([77]), Komitetas primena, kad svarbu, jog sekretoriatas turėtų pakankamai išteklių tiek Priežiūros komitetui, tiek procesinių garantijų kontrolieriui remti ir būtinam abiejų įstaigų užduočių atskyrimui išsaugoti.

103. Šiuo atžvilgiu Komitetas palankiai įvertino tai, kad 2025 m. prie sekretoriato prisijungė dar du už teisinius klausimus atsakingi pareigūnai.

104. Vis dėlto 2025 m. vasario mėn. sekretoriatą paliko pirmininkas, todėl nuo 2025 m. kovo mėn. sekretoriato laikinojo pirmininko pareigas perėmė likęs aukščiausio rango sekretoriato narys. Naujojo sekretoriato vadovo įdarbinimo procedūra užbaigta 2026 m. pradžioje. Naująjį sekretoriato vadovą numatyta paskirti 2026 m. balandžio 1 d.

105. Išėjus administraciniam padėjėjui, taip pat buvo pradėta administracinio padėjėjo įdarbinimo procedūra.

106. Komitetas visose įdarbinimo procedūrose dalyvavo taip, kaip nustatyta taikomose taisyklėse. Į sekretoriatą paskirti pareigūnai niekada negali iš jokios valdžios institucijos arba institucijos, organo, įstaigos ar agentūros siekti gauti arba priimti nurodymų dėl Komiteto atliekamų stebėsenos funkcijų. Komiteto dalyvavimu šiose įdarbinimo procedūrose užtikrinamas atrankos proceso nepriklausomumas.

107. Per visus metus sekretoriatas, kaip ir visa Komisija, toliau dirbo mišriu režimu, derindamas darbą vietoje ir nuotolinį darbą, ir įgyvendino darbo programą, dėl kurios susitarta su Komitetu.

([76]) 2022 m. kovo 28 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2022/521 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) Priežiūros komiteto narių skyrimo.

([77]) Priežiūros komiteto 2024 m. metinė ataskaita, 114 punktas.

108. Sekretoriatas administraciniu požiūriu tebėra (nuo 2017 m. kovo mėn.) prijungtas prie Europos Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuro (PMO), nors jis yra įsikūręs atskiroje saugumo zonoje OLAF patalpose. Komitetas anksčiau jau daug kartų – paskiausiai savo Nuomonėje Nr. 1/2026 – yra išreiškęs abejonių dėl to, ar PMO yra tinkamiausia organizacijos vieta, prie kurios turėtų būti prijungtas jo sekretoriatas.

4.3. ***Biudžeto klausimai***

109. 2025 m. Komiteto biudžetas buvo 200 000 EUR. Kadangi dalį tų metų Komitetas veikė mažesnės sudėties, iki 2025 m. pabaigos faktiškai išmokėta 139 982,39 EUR, t. y. maždaug 70 proc. visos sumos.

110. Už išlaidas atsakingas perdeleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas yra PMO direktorius.